

Výukový materiál zpracovaný v rámci operačního programu **Vzdělávání pro konkurenceschopnost**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Registrační číslo: CZ.1.07/1. 5.00/34.0084

Šablona: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Sada: 4 B

Číslo: VY_32_INOVACE_OZP_4ROC_02

Historie ochrany přírody

Předmět:	OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Ročník:	4
Anotace:	Seznámení žáků s
Klíčová slova:	
Výukový zdroj:	Prezentace Microsoft PowerPoint 2010
Typ interakce:	Kombinovaná - výkladová prezentace s otázkami pro žáky
Jazyk:	Čeština
Datum:	6. 9. 2012
Autor:	Ing. Petr Ťulpík
Adresa školy:	Střední škola zemědělská Přerov, Osmek 47

Historie ochrany přírody

Starověký Egypt - záplava na Nilu není katastrofa, ale pozitivní jev přinášející úrodu

Indie - (242 př.n.l.) - zákony na ochranu ryb, zvířat a lesů, vč. vyčlenění zvláštních území (rezervací)

Antické Řecko - (Aristoteles 384 – 322 př. n. l.)

vědomí eroze ve středomoří následkem nadměrné těžby a pastvy

Japonsko - výbuch sopky není jen katastrofa, ale především nádherný přírodní jev

Čína - (14. století)

zakázán lov v době rozmnožování zvířat.

Evropa - Království České - 1355 Maiestas Karolina

(Karel IV 1316 - 1378) 46. až 59. kapitola je věnována ochraně lesů a stromů

středověk - 15. - 16. století

královské a šlechtické patenty - především ochrana zvěře

1872 - první národní park - Yellowstone - USA (od r. 1914 jízdní policie)

Historie ochrany přírody

„Krásný soubor našich lesů, vzbuzující obdiv cizinců, chceme netoliko nepromrhati, ale zamýšlíme jej uchrániti od veškerého kácení. Chtějíce, aby lesy zůstaly nedotknuté a věčné, rozkazujeme, aby žádný z našich hajných nebo lovčích ani žádná jiná osoba, nesměl jej káceti, vyvážeti nějaké dříví z našich lesů, zcizovati je nebo prodávati, leč pouze dřevo suché a to, které padne silou větrů... Kdo by jednal opačně, tomu hrozí trest utětí pravé ruky.“

Zikmund Lucemburský - 1436:

„Ti, kdož by takovou všetečností naplněni byli, že by oheň kladli nebo klásti kázali v lesích našich neb panských v jiných kterýžkoli v mezích království našeho českého, v dříví nebo kořeny jejich, ohněm až do skonání pálení mají býti.“

Historie ochrany přírody

5. 4. 1754 Marie Terezie v Praze vydává

Císařský královský patent lesů a dříví

- ☐ první zákonná normy upravující hospodaření v lesích Rakousko - Uherska
- ☐ Autor návrhu Leopold Kinský - nejvyšší lovčí Království českého - pověřen vypracováním zákona
- ☐ Návrh vypracoval chlumecký lesmistr František Rang
- ☐ 23. 4. 1754 byl vydán pro Moravu, znovu zveřejněn 1764, 1772 a 1781
- ☐ platil až do roku 1848

Historie ochrany přírody

- ☐ 1584 - "Ochrana lesního majetku v zemském zřízení českém"
- ☐ 1724 - "Lesní řád na panství Vimperk"
- ☐ 1721 - Adam kníže Schwarzenberg - dílčí opatření k ochraně medvědů v Šumavských lesích
- ☐ 1800 - Josef kníže Schwarzenberg - nařízení o ochraně medvědů na panství krumlovském
- ☐ 28. srpen 1838
- ☐ Hrabě Jiří František August de Langueval Buquoy vyhláší ochranu nad územím v Novohradských horách, které dnes známe jako
- ☐ Národní přírodní rezervaci Žofínský prales

Historie ochrany přírody

- ☐ 1858 - pralesová rezervace na Boubíně
- ☐ 1894 - Buky u Vysokého Chvojna
- ☐ 1894 - Barrandova skála

- ☐ 1837 - nařízení o povinnosti údržby stromů při cestách
- ☐ 1854 - „Prügelpatent“ k vyhlášení přírodních památek
- ☐ 1870 - zákon na ochranu ptactva zemědělsky užitečného
- ☐ 1908 - návrh zákona na ochranu přírodních a krajinných památek

Historie ochrany přírody

rod Lichtenštejnů

- ☐ Šerák - Keprník - Jeseníky
 - ☐ Vrapač - Litovelské Pomoraví
 - ☐ Javořina - Bílé Karpaty
 - ☐ Milovický les – Pálava

 - ☐ Rudolf Maximovič (1886 – 1963) - buduje po roce 1918 systém ochrany přírody v ČR
- „Ochranu přírody je možno nyní definovat jako snahu pro realizaci zásad účelného hospodaření s hmotami a silami přírody se zřetelem k potřebám a zájmům i pokolení budoucích a k zachování obrazu pokud možno neporušené přírody živé i neživé z důvodů veřejného blaha.“

Historie ochrany přírody

Česká republika

Středověk

- ☐ Královské lesy (Křivoklátsko, Kokořínský důl, lesy pod Pálavou)
- ☐ Dekret Karla IV – Majestas Carolina
- ☐ Dekrety krále Zikmunda velmi kruté tresty za pytláčení a krádeže

18. - 19. století

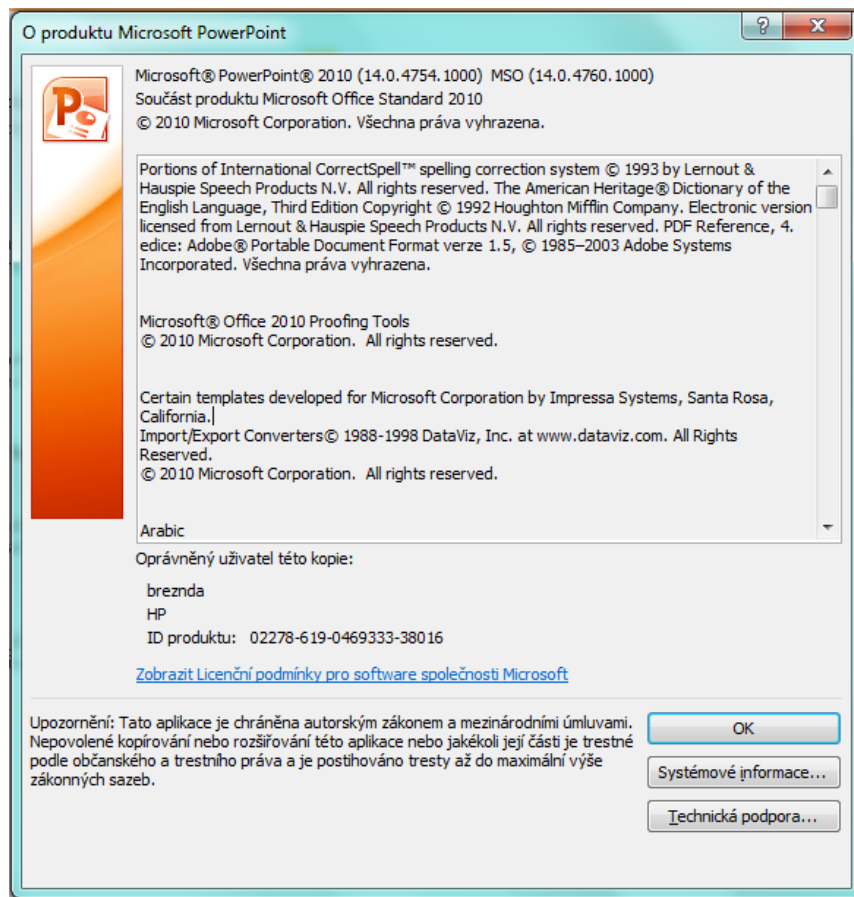
- ☐ Romanticko - osvícenecké období - vzniká první síť CHÚ
- ☐ kníže Schwarzenberg - opatření k ochraně medvěda
- ☐ 1837 - zákon o povinnosti údržby stromů při cestách
- ☐ 1838 - první soukromé rezervace - Žofínský prales, Hojná voda
- ☐ cca 1858 - Boubín
- ☐ 1870 - Zákon na ochranu ptactva zemědělsky užitečného (zákaz čížby)

Historie ochrany přírody

20. Století

- ☐ 1900 - 1905 - vzniká síť chráněných lesů na Lichtensteinském panství, př. Šerák, Javořina
- ☐ od r. 1918 - Státní OP - Ministerstvo školství a národní osvěty (síť zpravodajů a konzervátorů přírody)
- ☐ 30. léta 20. stol. spolupráce s odborníky
- ☐ 1922 - 7 soukromých rezervací
- ☐ 1938 - 113 (Čechy) + 29 (Morava) rezervací (velká část soukromé pozemky)
- ☐ po 2. sv. válce - zestátnění prakticky všeho - snadnější cesta pro státní OP
- ☐ Zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody - zákon bez sankcí, sankční dodatek - 1986
- ☐ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zdroje

**Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Petr Ťulpík.
Financováno z ESF a státního rozpočtu ČR.**